

Ornitologická pozorování

Ornithological observations

Jakub VRÁNA¹ & Lukáš KADAVA²

¹ Riegrova 15, 568 02 Svitavy; e-mail: kuba.vrana@email.cz

² Dětochova 45, 281 29 Žiželice; e-mail: louka.s@seznam.cz

Tento článek shrnuje významná a zajímavá pozorování z východních Čech (kraje Pardubický a Královéhradecký) z roku 2018. Přestože se jedná o první rok po ukončení mapování pro hnízdní atlas ptáků České republiky, stále se daří získávat nové údaje o hnízdění vzácných či ubývajících druhů. Jako příklad můžeme uvést čírku modrou (*Anas querquedula*) z rybníku Černý Nadýmač (Přeloučsko), hohola severního (*Bucephala clangula*) z rybníku Malý Karlov (Choceňsko), ostříže lesního (*Falco subbuteo*) z okolí Lipoltic (Přeloučsko) či další vyhníždění čírky obecné (*Anas crecca*) na Rzech (okres Ústí nad Orlicí). Zajímavé je též pravděpodobné hnízdění chřástala malého (*Zapornia parva*) na Josefovských loukách (Jaroměřsko) a pozorování páru motáka pilicha (*Circus cyaneus*) u České Třebové.

Z mimo hnízdního období jsou pak faunisticky cenné nálezy labutě malé (*Cygnus columbianus*) a kulíka mořského (*Charadrius alexandrinus*) z vodní nádrže Rozkoš (Náchodsko). Zde bylo také pozorováno mimořádně velké (34 ex.) hejno potáplice malé (*Gavia stellata*). V tomto případě jde o největší hejno pozorované na území České republiky (ČSO 2019, ŠTASTNÝ & HUDEC 2016). Raritní je též místní záznam 85 kulíků písečných (*Charadrius hiaticula*). Dále je nutné zmínit odchyt křížence slavíka tmavého (*Luscinia luscinia*) a obecného (*Luscinia megarhynchos*) u Libkovic (Jičínsko), pozorování 300 racků malých (*Larus minutus*) na rybníku Hvězda (Svitavsko) a nález 82 ostralek štíhlých (*Anas acuta*) na rybníku Tuří (Náchodsko).

Mezi negativa této sezóny naopak patří vymizení sýčka obecného (*Athene noctua*) z lokality v Nepochisech (Chlumecko). Od 12. 1. do 25. 6. zde byl pozorován 1 samec, přítomnost samice ani jiných hnízdních projevů však zjištěna nebyla. Lze tedy předpokládat, že v zimě 2017/2018 došlo k úhynu samice. Zkraje roku 2018 byly poměrně silné mrazy a je možné, že právě ony byly důvodem úhynu. Přesto byla lokalita na podzim 2018 osazena novými budkami (KADAVA 2018).

Výrazným jevem roku 2018 bylo přetrvávající sucho. V důsledku toho došlo například k vyschnutí řady menších mokřadních lokalit a řeky Křetíny ve Svojanově (Svitavsko). Ta přitom představovala regionálně významné hnízdiště skorců vodních (*Cinclus cinclus*, J. Vrána unpub. data). Hodnotit celkový dopad tohoto počasí na avifaunu obou krajů však není jen na základě údajů z jednoho roku možné. Je k němu třeba provádět soustavné a důkladné sledování co největšího množství lokalit. Tato činnost představuje jeden z možných cílů, na který by se měli ornitologové v následujících letech zaměřit.

Pozn.: Pozorování pocházející z Faunistické databáze České společnosti ornitologické (ČSO 2019) jsou označena jednou hvězdičkou, pozorování převzatá z webu Fau-

nistické komise ČSO označujeme dvěma hvězdičkami. Data přímo od autorů jsou pak bez hvězdičky.

Berneška bělolící (*Branta leucopsis*)

31. 10. – 06. 11. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), celkem 4 pozorování 2 ex., *J. Krejčík, J. Mach, A. Marek, J. Pěnička, Š. Vidner**

18. 11. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 ex., *J. Studecký, L. Vaněk, Z. Souček**

02. 12. 2018, Staré Ždánice, písničky Oplatil (5860), 1 ex., *A. a K. Funkovi**

Čírka obecná (*Anas crecca*)

16. 6. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 1 F + 2 pull., *M. Fejfar**

21. 10. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 500 ex., *P. Bergmann**

31. 10. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 300 ex., *J. Mach, J. Pěnička**

Čírka modrá (*Anas querquedula*)

28. 07. 2018, Břehy, ryb. Černý Nadýmač (5959), 6 ex. (z toho 1 juv. se zbytky prachového peří), *J. Krejčík**

29. 07. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 4 juv., *P. Bergmann**

Pozn.: Pozorování z Břehů hodnoceno v hnízdní kategorii C12 – čerstvě vyvedená mláďata.

Hoholka lední (*Clangula hyemalis*)

25. 02. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 F, *A. Regner**

Hohol severní (*Bucephala clangula*)

04. 03. 2018, Dříteč, Dřítečské popílkoviště (5860), 47 ex., *A. Zvára**

12. 05. 2018, Choceň, Malý Karlov (5963), 1 F + 6 juv., *M. Hnízdil**

Husa běločelá (*Anser albifrons*)

21. 01. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *A. Regner, A. Holub**

28. 01. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 150 ex., *L. Kadava**

01. 02. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 130 ex., *L. Urbánek, J. Vyskočil**

11. 03. 2018, Strašov, Strašovský ryb. (5959), cca 1 400 ex., *L. Kadava**

20. 03. 2018, Hradištko II, Proudnický ryb. (5858), 900 ex., *L. Kadava**

Husa tundrová (*Anser rossicus*)

03. 03. 2018, Hradištko II, Proudnický ryb. (5858), 700 ex., *L. Kadava**

11. 03. 2018, Strašov, Strašovský ryb. (5959), 700 ex., *L. Kadava**

Husa indická (*Anser indicus*)

31. 10. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 ex., *J. Studecký, L. Vaněk, Z. Souček**

18. 11. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 ex., *L. Urbánek, J. Vyskočil**

Husice liščí (*Tadorna tadorna*)

01.–07. 9. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), celkem 5 pozorování 3 ex., *F. Jetmar, L. Novák**

Husice nilská (*Alopochen aegyptiacus*)

20. 06. 2018, Opočno, ryb. Broumar (5762), 1 P vodi 5 pull., *J. Rohlena**

Pozn.: V Pardubickém kraji bylo hnízdění zjištěno též u Horních Ředic (ryb. Ředický a Mordýř), Českých Heřmanic (Netřebský ryb.), Újezdu u Sezemic (Újezdský ryb.) a na poldru u Chvojence.

Husice rezavá (*Tadorna ferruginea*)

10. 08. 2018, Tisová, ryb. Chobot (6063), 7 ex., *L. Novák**

20. 08. 2018, Litomyšl, ryb. Velký Košíř (6163), 7 ex., *V. Nájemník**

05. 10. 2018, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 18 ex., *L. Kadava**

Pozn.: U záznamu od Kosiček se jedná o doposud největší hejno husic rezavých pozorované v České republice (ŠTASTNÝ & HUDEC 2016).

Kachnička karolínská (*Aix sponsa*)

20. 10. 2018, Černíkovice, Černíkovický ryb. (5863), 1 M, *M. Bacílek**

30. 12. 2018, Častolovice, zámecký rybník (5863), 1 M, *M. Nešpořík, Š. Nešpořík**

Labuť malá (*Cygnus columbianus*)

28. 11. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 5 ad. ex., *J. Vaněk** (FK 51/2018)

Pozn.: Jedná se teprve o druhý záznam z regionu východních Čech. Poprvé byla labuť malá pozorována v počtu 15 ex. dne 27. 03. 1987 na přehradě Rozkoš (ŽĎÁREK 1988).

Lžičák pestrý (*Anas clypeata*)

07. 01. 2018, Pardubice, ryb. Bajkal (5960), 1 M, *M. Trávníček**

14. 02. 2018, Pardubice, ryb. Bajkal (5960), 1 M + 1 F, *J. Horák**

Morčák bílý (*Mergus albellus*)

01.–17. 2. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 F, *L. Urbánek, J. Výskočil, L. Kadava**

14. 03. 2018, Břehy, ryb. Černý Nadýmač (5959), 2 M + 1 F, *J. Krejčík**

28. 11. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6164), 2 F, *J. Výskočil**

Morčák velký (*Mergus meganser*)

04. 03. 2018, Dřiteč, Dřitečské popílkoviště (5860), 134 ex., *A. Zvára**

22. 05. 2018, Přelouč, řeka Labe (úsek u Slavíkových ostrovů), 1 M + 2 F, *J. Krejčík**

Ostralka štíhlá (*Anas acuta*)

16. 03. 2018, Slavětín nad Metují, ryb. Tuří (5662), 82 ex., *A. Regner**

12. 05. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 2–3 ex., *F. Pochmon, J. Rubeš, R. Šícha**

Pozn.: V případě ryb. Tuří se jedná pravděpodobně o nejvyšší zjištěný počet na lokalitě i v regionu východních Čech (ŠŤASTNÝ & HUDEC 2016).

Polák kahlolka (*Aythya marilla*)

15. 12. 2018, Staré Ždánice, písničky Oplatil (5860), 4 ex., *P. Bergmann**

Polák malý (*Aythya nyroca*)

22. 07. 2018, Břehey, ryb. Černý Nadýmač (5959), 4 ex. (3 juv. a 1 samostatně zůstávající F), *J. Krejčík**

23. 07. 2018, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 1 ex., *L. Kadava**

Turpan hnědý (*Melanitta fusca*)

03. 02. 2018, Staré Ždánice, písničky Oplatil (5860), 4 ex., *P. Bergmann**

04. 03. 2018, Opatovice nad Labem, Opatovický písniček (5860), 1 ex., *A. Zvára**

Zrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*)

06. 01. 2018, Štít, pískovna Štít (5858), 6 ex., *L. Kadava**

28. 01. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 M, *Z. Souček**

12. 05. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 40 ex., *F. Pochmon, J. Rubeš, R. Šícha**

Potáplice malá (*Gavia stellata*)

23. 04. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), min. 34 ex., *A. Regner**

Potáplice severní (*Gavia arctica*)

07. 05. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex. v s. š., *A. Boldiš**

Potápka roháč (*Podiceps cristatus*)

28. 11. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 250 ex. (max. počet na lokalitě v roce 2018), *J. Vaněk**

Potápka rudokrká (*Podiceps grisegena*)

22. 04. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *F. Pochmon**

07. 05. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), 1 ex., *F. Jetmar**

10. 05. 2018, Sopřeč, Sopřečský ryb. (5959), 2 ex., *J. Krejčík**

Potápka žltorohá (*Podiceps auritus*)

22. 04. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 8 ex., *J. Vaněk, F. Pochmon**

15. 12. 2018, Staré Ždánice, písničky Oplatil (5860), 1 ex., *P. Bergmann**

Kormorán malý (*Phalacrocorax pygmeus*)

02.–12. 08. 2018, Břehey, ryb. Černý Nadýmač (5959), celkem 5 pozorování 2–5 ex., *P. Brandl, J. Krejčík, J. Studecký, Š. Vidner**

10. 08. 2018, Králova Lhota, ryb. Závěšťák (5761) 1 ex. 1 K, *J. Hlaváček**
 18. 08. 2018, Svitavy, Dolní rybník (6264), 2 ex., *J. Mach**

Kormorán velký (*Phalacrocorax carco*)

01. 02. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 550 ex. nocuje, *L. Urbánek, J. Vyskočil**
 31. 10. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 550 ex. nocuje, *L. Urbánek**

Bukač velký (*Botaurus stellaris*)

21. 04. 2018, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 1 ex., *P. Gregorová, J. Richtr, J. Vrána*
 05. 08. 2018, Břehey, ryb. Černý Nadýmač (5959), 1 ex., *J. Studecký**

Bukáček malý (*Ixobrychus minutus*)

24. 04. 2018, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 1 ex., *A. Janečková**
 16. 05. 2018, Jevíčko, biocentrum (6366), 1 F, *J. Mach**
 03. 06. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 2 M, *G. Kašpar**
 10. 06. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 M, *J. Kačírková, M. Korbelová, J. Šafránek**
 10. 06. 2018, Starý Ples, rybník Starý Ples (5661), 1 F, *J. Vaněk**
 19. 06. 2018, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 1 M, *L. Kadava**
 05. 06. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 M, *M. Jelínek**
 06. 08. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 2 M, *P. Brandl**
 22. 08. 2018, Staré Ždánice, písničky Oplatil (5860), 1 M., *V. Mikule**

Čáp černý (*Ciconia nigra*)

04. 08. 2018, Staré Jesenčany, rybník u obce (6060), 38 ex., *P. Žák**
 31. 08. 2018, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 61 ex. (max. počet v roce 2018), *L. Kadava**
 06. 11. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 ex., patrně handicapovaný jedinec, *A. Marek**

Pozn.: V sezóně 2018 byly zjištěny neobvykle vysoké pohnízdni koncentrace čápů černých (blíže viz KADAVA 2019).

Volavka červená (*Ardea purpurea*)

14. 04. 2018, Opatov, ryb. Hvězda a Hvězdička (6164), 1 ex., *F. Jetmar**
 13. 05. 2018, Hradištko II, Proudnický ryb. (5858), 1 ex., *L. Kadava, M. Pavelka**
 05. 06. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 ex., *M. Jelínek**

Volavka stříbřitá (*Egretta garzetta*)

30. 04. – 22. 05. 2017, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), celkem tři záznamy 1 ex., *M. Jelínek, L. Kadava**
 05. 05. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), 1 ex., *M. Janoušek, F. Jetmar**
 13.–14. 05. 2018, Újezd u Sezemic, Újezdský ryb. (5861), 1 ex., *J. Rohlena, M. Staněk*
 08.–20. 07. 2018, Jedlová, rybníky u obce (6363), 2 ex., *V. Klejch, J. Mach**
 29.–31. 08. 2018, Třebařov, Velký třebařovský ryb. (6166), 1 ex., *H. Císařová**

Ibis posvátný (*Threskiornis aethiopicus*)

18.–23. 04. 2018, Borek a Újezd u Sezemic (5861), celkem 6 pozorování 1 ex., *J. Holík, G. Kašpar, F. Pochmon, M. Staněk**

Káně bělochvostá (*Buteo rufinus*)

01. 05. 2018, Dobruška, u obce (5662), 3 ex. krouží nad obcí, *V. Volf**

30. 09. 2018, Dobruška, u obce (5662), 1 ex., *V. Volf**

Pozn.: Pozorování více jedinců káně bělochvosté pohromadě je velmi vzácné, v regionu východních Čech jde o první takový záznam.

Moták lužní (*Circus pygargus*)

06. 07. 2018, Sebranice, pole u obce (6263), 1 P + 3 juv. na hnízdě, *V. Klejch*

Moták pilich (*Circus cyaneus*)

07. 07. 2018, Česká Třebová, Skuhrov (6165), 1 P, *A. Hampl, M. Jockl, M. Nastoupil**

Orel královský (*Aquila heliaca*)

12. 05. 2018, Hradec Králové, Rusek (5761), 1 imm., *J. Rohlena**

Orel mořský (*Haliaeetus albicilla*)

09. 03. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 ad. + 13 imm., *L. Urbánek, J. Výskočil**

Orel skalní (*Aquila chrysaetos*)

03. 03. 2018, Nový Ples, u obce (5661), 1 juv., *R. Waldhauser**

Orlovec říční (*Pandion haliaetus*)

22. 04. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 ad., 13 imm., *J. Studecký, J. Grünwald, J. Macháň, T. Mohač**

Chřástal kropenatý (*Porzana porzana*)

01. 05. 2018, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 3 volající M, *Š. Vidner, F. Vidner**

08. 07. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 2 ex., *M. Hnízdil**

14. 07. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 1 volající ex., *M. Bacílek**

20. 07. 2018, Budčeves, ryb. Kojetín (5657), 1 ad. + 1 juv., *L. Kadava**

22. 04. 2018, Opatov, Nový ryb. (6164), 1 ex., *L. Novák**

Chřástal malý (*Zapornia parva*)

14. 05. 2018, Josefov, Josefovské louky (5661), 2 M, *B. Michálek**

Pozn.: 1–2 ex. se na Josefovských loukách zdržovali od 19. 04. do 19. 05. 2018, hnízdění je pravděpodobné (ČSO 2019).

Chřástal polní (*Crex crex*)

20. 05. 2018, Červená Voda, u obce (5966), min. 11 ex., *R. Chaloupek**

26. 05. 2018, Starý Ples, Josefovské louky (5661), 3 volající M, *Š. Vidner, F. Vidner**

Pozn.: Záznamy chrástalů polních v nížinných oblastech východních Čech jsou cca od roku 2016 velmi vzácné.

Jeřáb popelavý (*Grus grus*)

13. 01. – 10. 02. 2018, Žiželice-Zbraň, cidlinská niva a NPP Žehuňský ryb. (5857), 4 ex., *L. Kadava, J. Poříz**
 10. 02. 2018, Choteč, pole u obce (5961), 25 ex., *A. Zvára**
 23. 12. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 7 ex., *F. Pochmon**

Lyska černá (*Furica atra*)

29. 12. 2018, Staré Ždánice, písničky Oplatil (5860), 650 ex., *P. Bergmann**

Bekasina otavní (*Gallinago gallinago*)

26. 01. 2018, Opatov, Nový ryb. (6164), 1 ex., *L. Novák**
 25. 02. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 ex., *L. Kadava**
 01. 12. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 2 ex., *A. Regner**

Bekasina větší (*Gallinago media*)

14. a 21. 04. 2018, Opatov, u ryb. Hvězda (6164), 1 ex., *F. Jetmar**
 22.–25. 04. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 ex., *J. Studecký, J. Macháň, J. Grünwald, T. Mohač, Š. Vašut, L. Zdražil**

Slučka malá (*Limnocryptes minimus*)

09. 01. 2018, Malá Černná, mokřad u obce (5563), 7 ex., *J. Kult**
 20. 01. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 2 ex., *P. Bergmann**

Břehouš černoocasý (*Limosa limosa*)

11. 03. 2018, Josefov, Josefovské louky (5661), 1 ex., *M. Miškovský, R. Pechnik, D. Wilčková**
 05.–11. 08. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), celkem 8 pozorování 1 ex., *F. Jetmar, J. Mach, L. Novák**
 10. a 11. 08. 2018, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 1 ex., *J. Nacházel, L. Kadava**
 16. 09. 2018, Újezd u Sezemic, Újezdský ryb. (5861), 2 ex., *P. Bergmann**

Břehouš rudý (*Limosa lapponica*)

03. 10. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *A. Regner, A. Holub**

Čejka chocholatá (*Vanellus vanellus*)

10. 02. 2018, Rokytno, pole u Drahoše (5961), 21 ex., *A. Zvára**

Vodouš štíhlý (*Tringa stagnatilis*)

27. 04. 2018, Josefov, Josefovské louky (5661), 1 ex., *R. Waldhauser, B. Michálek**
 21. 05. 2018, Josefov, Josefovské louky (5661), 1 ex., *R. Waldhauser, B. Michálek**
 24. 08. 2018, Ohaveč, Ostruženské rybníky (5557), 1 ex., *L. Jasso**

Jespák křivozobý (*Calidris ferruginea*)

06. 08. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), 3 ex., *F. Jetmar, J. Mach**

Jespák rezavý (*Calidris canutus*)

13. 05. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 ex., *G. Kašpar**

Jespáček ploskozobý (*Limicola falcinellus*)

05.–13. 09. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 juv., *A. Regner a další** (FK 29/2018)

Koliha malá (*Numenius phaeopus*)

31. 03. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), 1 ex., *L. Novák**

05. 04. 2018, Česká Skalice, Zlíčský ryb. (5562), 1 ex., *D. Číp**

07. 04. 2018, Josefov, Josefovské louky (5661), 1 ex., *J. Zajíc, B. Pešek**

12. 04. 2018, Semechnice, Semechnický ryb. (5762), 1 ex., *J. Rohlena**

26. 04. 2017, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 4 ex., *A. Regner**

Kulík bledý (*Pluvialis squatarola*)

21. 05. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex. v s. š., *J. Vaněk**

Kulík mořský (*Charadrius alexandrinus*)

25. 04. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *M. Staněk** (FK 6/2018)

Obr. 1: Jespáček ploskozobý (*Limicola falcinellus*) na Rozkoši, 10. 9. 2018. Foto: J. Studecký.

Fig. 1: The Broad-billed Sandpiper (*Limicola falcinellus*) at the Rozkoš water reservoir, 10th September 2018. Photo by J. Studecký.

Kulík písečný (*Charadrius hiaticula*)

25. 09. 2017, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), min. 85 ex., *A. Regner**

29. 09. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 20 ex., *P. Bergmann**

Pozn.: Jedná se o doposud nejvyšší počet na Rozkoši. Rovněž v rámci České republiky se jedná o rekordní počet, ČMELÍK & ŠIMEČEK (1998) uvádějí z 1. 10. 1997 u Bzence na Hodonínsku počty 80–100 ex.

Kulík zlatý (*Pluvialis apricaria*)

12. 03. 2018, Sebranice, Pohorská velká strana (6263), 90 ex., *L. Novák**

Lyskonoh úzkozobý (*Phalaropus lobatus*)

01. 09. 2018, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 1 ex. 1 K, *J. Grünwald, J. Studecký, A. Dušek**

Racek bělohlavý (*Larus cachinnans*)

10. 02. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 600 ex., *A. Regner**

18. 03. 2018, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 129 ex., *J. Vrána**

27. 09. 2018, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 195 ex., *L. Kadava**

25. 10. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 650 ex., *L. Kadava**

02. 01. 2018, Sopřeč, Sopřečský ryb. (5959), min. 250 ex., *J. Krejčík**

Pozn.: U záznamu z Žehuňského rybníka se jedná o doposud nejvyšší počet na lokalitě zjištěný.

Racek středomořský (*Larus michahellis*)

10. 02. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 10 ex., *A. Regner**

Racek černohlavý (*Larus melanocephalus*)

29. 04. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 3 ex., *J. Barták, F. Pochmon**

Racek malý (*Larus minutus*)

22. 04. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), cca 300 ex., *M. Janoušek**

22. 04. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 113 ex., *J. Studecký, J. Macháň, J. Grünwald, T. Moháč**

Racek tříprstý (*Rissa tridactyla*)

24. a 25. 11. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex. 1 K, *J. Macháň, A. Holub, A. Regner** (FK 49/2018)

Racek stříbřitý (*Larus argentatus*)

05. 09. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ad., 2 imm., *A. Regner**

23. 10. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 ad., 2 imm., *L. Kadava**

Obr. 2: Racek malý (*Larus minutus*) na Žehuňském rybníku, 22. 4. 2018. Foto: J. Grünwald.
Fig. 2: The Little Gull (*Larus minutus*) at the Žehuň fishpond, 22nd April 2018. Photo by J. Grünwald.

Racek žlutoňhý (*Larus fuscus*)

29. 10. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), 1 ex., *L. Novák**

Rybák bahenní (*Chlidonias hybrida*)

01. 06. 2018, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 2 ex., *J. Vrána*

Rybák černý (*Chlidonias niger*)

02. 09. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 20 ex., *P. Bergmann**

Rybák dlouhoocasý (*Sterna paradisea*)

24.–27. 04. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 2 ex., *A. Regner, J. Vaněk, M. Staněk** (FK 53/2018)

Rybák malý (*Sterna albifrons*)

03. a 08. 05. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *A. Regner, R. Štochl**
27. 05. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *R. Waldhauser**

Rybák velkozobý (*Hydroprogne caspia*)

14. 04. 2018, Hradištko II, Proudnický ryb. (5858), 2 ex., *L. Urbánek, J. Výskočil**
12. 05. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 1 ex., *F. Pochmon, J. Rubeš, R. Šícha**
19. 05. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 3 ex., *J. Tesařík, J. Tesařík**

20. 05. 2018, Opatov, ryb. Hvězda a Hvězdička (6164), 1 ex., *L. Novák**
 02. 09. 2018, Opatov, ryb. Hvězda a Hvězdička (6164), 2 ad. + 1 juv., *F. Jetmar**

Ústříčnik velký (*Haematopus ostralegus*)

- 04.–13. 09. 2017, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 3 juv., *A. Regner, J. Vaněk, R. Waldhauser a další**
 14.–19. 09. 2017, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 juv., *J. Macháň, J. Studecký, Š. Vidner, A. Regner, J. Bartoš**
 27. 10. 2017, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 1 juv., *F. Pochmon, J. Macháň**

Tenkozobec opačný (*Recurvirostra avosetta*)

17. 04. 2018, Semechnice, Semechnický ryb. (5762), 3 ex., *M. Staněk**

Vodouš bahenní (*Tringa glareola*)

07. 05. 2018, Josefov, Josefovské louky (5661), 50 ex., *A. Janečková**
 01. 08. 2018, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 72 ex., *L. Kadava**
 29. 07. a 05. 08. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 50 ex., *P. Bergmann**
 01. 11. 2018, Doubravice, VN Rozkoš (5662), 1 ex. na ryb. Řemínek, *R. Waldhauser**
Pozn.: Údaj z Třesického rybníka představuje doposud nejvyšší počet zjištěný na lokalitě.

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*)

23. 12. 2018, Lázně Bohdaneč, Bohdanečský ryb. (5960), 5 ex., *F. Pochmon**

Obr. 3: Rybák malý (*Sterna albifrons*) na Rozkoši, 27. 5. 2018. Foto: R. Waldhauser.

Fig. 3: The Little Tern (*Sterna albifrons*) at the Rozkoš water reservoir, 27th May 2018. Photo by R. Waldhauser.

Obr. 4: Vodouš bahenní (*Tringa glareola*) na Třesickém rybníku, 1. 8. 2018. Foto: L. Kadava.
Fig. 4: The Wood Sandpiper (*Tringa glareola*) at the Třesický fishpond, 1st August 2018. Photo by L. Kadava.

Vodouš štíhlý (*Tringa stagnatilis*)

06.–07. 08 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), 3 ex., P. Moutelík, L. Novák*

Vodouš tmavý (*Tringa erythropus*)

29. 09. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 10 ex., P. Bergmann*

Holub hřivnáč (*Columba palumbus*)

02. 04. 2018, Raná, pole u obce (6261), min. 1 000 ex., T. Chvojka*

Holub doupňák (*Columba oenas*)

01. 01. 2018, Výrava, u obce (5761), 120 ex. na drátech vedení VN, K. Čihák, I. Čiháková*

Kalous pustovka (*Asio flammeus*)

02. 01. 2018, Habřina, louky (5660), min. 6 ex. nocuje, J. Šolc*

17. 01. 2018, Stará Skřeněř, sad biofarmy (5758), 3 ex., T. Zvědělík, T. Zídek, V. Králíček*

03. 02. 2018, Habřina, louky (5660), min. 9 ex., J. Šolc*

15. 06. 2018, Dašice, PO Komárov (5961), 1 ex., T. Bělka*

Sýček obecný (*Athene noctua*)

25. 06. 2018, Nepolisy, v obci (5858), 1 M, L. Kadava*

Pozn.: Dopusud poslední záznam z lokality.

Vlha pestrá (*Merops apiaster*)

05. 06. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 2 ex., *M. Jelinek**

Poštolka rudonohá (*Falco vespertinus*)

08. 08. 2018, Opatov, pole západně od rybníku Hvězda (6164), 1 M, *L. Novák**

12. 08. 2018, Opatov, pole jižně od rybníku Hvězda (6165), 1 M, *P. Bergmann**

Ostříž lesní (*Falco subuteo*)

12. 08. 2018, Lipoltice, Pelechov (6059), 2 ad. krmí 3 juv., *J. Kohoutek**

Lelek lesní (*Caprimulgus europaeus*)

27. 08. 2018, Mířetice, silnice u obce (6161), 1 ex., *T. Chvojka**

02. 09. 2018, Lovčice, u obce (5858), 1 ex. přelet nad silnicí, *J. Studecký**

Drozd brávník (*Turdus viscivorus*)

27. 01. 2018, Štít, pískovna Štít (5858), cca 200 ex. v borovicích, *L. Kadava**

Drozd kvíčala (*Turdus pilaris*)

09. 03. 2018, Šestajovice (5662), 2 000 ex. v poli, *A. Regner**

Chocholouš obecný (*Galerida cristata*)

11. 04. 2018, Bukovina nad Labem, okraj řepkového pole, 1 hnízdo se 4 vejci, *L. Praus**

Budníček menší (*Phylloscopus collybita*)

27. 01. 2018, Litomyšl, Nedošín (6163), 1 ex., *L. Urbánek*, *J. Vyskočil**

16. 12. 2018, Svitavy, u Lánského rybníka (6264), 1 ex., *M. Janoušek**

Budníček pruhohlavý (*Phylloscopus inornatus*)

05. 10. 2018, Opočno (5762), 1 ex. kroužkován, *J. Hlaváček** (FK 56/2018)

Konipas bílý (*Motacilla alba*)

26. 12. 2018, Litomyšl, ryb. Velký Košíř (6163), 12 ex., *L. Urbánek**

Jiříčka obecná (*Delichom urbica*)

10. 09. 2018, Svitavy, Horní ryb. (6264), cca 800 ex., *J. Mach**

Konipas citronový (*Motacilla citreola*)

14. 04. 2018, Svitavy, Lánský ryb. (6264), 1 M, *M. Janoušek**

16. 04. 2018, Semechnice, Semechnický ryb. (5762), 1 M, *J. Rohlena**

Konipas luční (*Motacilla flava*)

01. 05. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), 1 M *ssp. feldegg*, *L. Novák**

07. 05. 2018, Opatov, ryb. Hvězda (6165), 15 ex. většina *ssp. thunbergi*, *F. Jetmar**

Čečetka zimní / tmavá (*Carduelis flammea / cabaret*)

13. 01. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 90 ex.; na téže lokalitě 01. 02. 2018 cca 80 ex., *L. Urbánek, J. Vyskočil**

Čečetka bělavá (*Carduelis hornemanni*)

06. 01. 2018, Lhota, VN Rozkoš (5662), 1 ex., *V. Dobeš, Č. Čihalík** (FK ČSO 01/2018)
Pozn.: Záznam z Rozkoše je součástí invaze čečetek do střední Evropy v zimním období 2017/2018, poslední pozorování z východních Čech je z roku 1973 (FK ČSO 2019).

Lejsek malý (*Ficedula parva*)

13. 05. 2018, Opatov, PR Psí kuchyně (6164), 1 zpívající imm. M, *F. Jetmar**
26. 05. 2018, Opatov, PR Psí kuchyně (6164), 2 zpívající M, *F. Jetmar**
05. 06. 2018, Opatov, PR Psí kuchyně (6164), 1 zpívající M, *F. Jetmar**

Linduška horská (*Anthus spinoletta*)

01. 04. 2018, Josefov, Josefovské louky (5661), min. 10 ex., *A. Regner, A. Holub**
09. 12. 2018, Hradec nad Svitavou, polní hnojiště (6264), 1 ex., *M. Janoušek**
22. 12. 2018, Hradec nad Svitavou, polní hnojiště (6264), 1 ex., *M. Janoušek**
22. 12. 2018, Opatov, Nový ryb. (6164), 5 ex., *F. Jetmar**

Obr. 5: Budníček pruhohlavý (*Phylloscopus inornatus*) chycený a kroužkovaný v Opočně, 5. 10. 2018. Foto: J. Hlaváček.

Fig. 5: The Yellow-browed Warbler (*Phylloscopus inornatus*) caught and ringed in Opočno, 5th October 2018. Photo by J. Hlaváček.

Obr. 6: Čečetka bělavá (*Carduelis hornemanni*) pozorovaná u Rozkoše, 6. 1. 2018. Foto: V. Dobeš.
Fig. 6: The Arctic Redpoll (*Carduelis hornemanni*) occurred near Rozkoš water reservoir, 6th January 2018. Photo by V. Dobeš.

Linduška luční (*Anthus pratensis*)

22. 03. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 350 ex. u polní skládky, *A. Regner**

Linduška rudokrká (*Anthus cervinus*)

22. 03. 2018, Lhota, VN Rozkoš (5662), 2 ex., *A. Regner**

Linduška úhorní (*Anthus campestris*)

13. 08. 2018, Kosičky, Třesický ryb. (5859), 1 ex. na bahnech vysychajícího rybníka, *L. Kadava**

Skřivan lesní (*Lullula arborea*)

20. 03. 2018, Heřmanice, u obce (5661), 50 ex. v poli, *J. Vaněk**

Slavík tmavý (*Luscinia luscinia*)

22. 05. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 zpívající M, *M. Jelínek**

Slavík tmavý x Slavík obecný (*Luscinia luscinia x Luscinia megarhynchos*)

12. 08. 2018, Libošovice, u obce (5556), 1 ex. kroužkován, *P. Kverek**

Špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

10. 03. 2018, Dobříkov, mokřina u Rzů (6062), 50 000 ex., *P. Bergmann**

Hýl rudý (*Carpodacus erythrinus*)

22. 05. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 1 M 2 K, *M. Jelínek**

Sněhule severní (*Plectrophenax nivalis*)

25. a 30. 11. 2018, Česká Skalice, VN Rozkoš (5662), 14 ex. (max. počet na lokalitě v roce 2018), *A. Regner, Z. Souček, L. Vaněk**

Vrána obecná šedá (*Corvus corone cornix*)

13. 01. 2018, Hradištko II, Proudnický ryb. (5858), 106 ex., *L. Urbánek, J. Výskočil**

Vrána obecná (*Corvus corone*)

25. 12. 2018, Břehy, ryb. Buňkov (5959), cca 100 ex., *J. Krejčík**

Strnad luční (*Miliaria calandra*)

11. 02. 2018, České Meziříčí, u obce (5762), 120 ex., *J. Rohlena**

15. 03. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 230 ex., *L. Kadava**

13. 10. 2018, Žehuň, NPP Žehuňský ryb. (5857), 223 ex., *L. Urbánek, J. Výskočil**

Strnad zahradní (*Emberiza hortulana*)

21. 04. 2018, Lískovice, ryb. Temník (5659), 1 ex., *L. Kadava**

20. 08. 2018, Raná, u obce (6261), 1 ex., *T. Chvojka**

27. 08. 2018, Raná, pole u obce (6261), 1–2 ex., *T. Chvojka**

Obr. 7: Skřivan lesní (*Lullula arborea*) pozorovaný u Heřmanic, 20. 3. 2018. Foto: J. Vaněk.

Fig. 7: The Woodlark (*Lullula arborea*) occurred near Heřmanice village, 20th March 2018. Photo by J. Vaněk.

Obr. 8: Strnad zahradní (*Emberiza hortulana*) pozorovaný u rybníka Temník, 21. 4. 2018. Foto: L. Kadava.
Fig. 8: The Ortolan Bunting (*Emberiza hortulana*) occurred near Temník fishpond, 21st April 2018. Photo by L. Kadava.

SOUHRN

V této rubrice jsou popsány zajímavé faunistické údaje z východních Čech (kraje Pardubický a Královéhradecký) z roku 2018. Cenné jsou zejména záznamy hnízdění vzácných či ubývajících druhů. Například čírka modrá (*Anas querquedula*) hnízdila na rybníku Černý Nadýmač (Přeloučsko), hohol severní (*Bucephala clangula*) na rybníku Malý Karlov (Choceňsko), ostříž lesní (*Falco subbuteo*) vyhnízdil v okolí Lipoltic (Přeloučsko) či čírka obecná (*Anas crecca*) na Rzech (okres Ústí nad Orlicí). Zajímavé je též pravděpodobné hnízdění chřástala malého (*Zapornia parva*) na Josefovských loukách (Jaroměřsko) a pozorování páru motáka pilicha (*Circus cyaneus*) u České Třebové.

Z mimohnízdniho období jsou pak faunisticky cenné nálezy labutě malé (*Cygnus columbianus*) a kulíka mořského (*Charadrius alexandrinus*) z vodní nádrže Rozkoš (Náchodsko). Zde bylo také v dubnu pozorováno hejno 34 potáplic malých (*Gavia stellata*). Raritní je též místní záznam 85 kulíků písečných (*Charadrius hiaticula*) na podzimním tahu. Dále je zajímavé dubnové pozorování 300 racků malých (*Larus minutus*) na rybníku Hvězda (Svitavsko) a březnový nález 82 ostralek štíhlých (*Anas acuta*) na rybníku Tuří (Náchodsko).

SUMMARY

This section summarizes interesting and important ornithological observations from the Eastern Bohemian region in 2018. In this year the Garganey (*Anas querquedula*) nested in Černý Nadýmač pond (Přelouč region) and local birdwatchers also recorded a successful breeding of the Euroasian hobby (*Falco subbuteo*) near the village of Lipoltice (Přelouč region) and Euroasian teal (*Anas crecca*) at Rzy wetlands (Choceň region). During migration the Tundra

swan (*Cygnus columbianus*) and *Kentish plover* (*Charadrius alexandrinus*) were observed at the *Rozkoš water reservoir* (*Náchod region*). A flock of 34 *Red-throated loons* (*Gavia stellata*) was also recorded here. Moreover, a hybrid of *Thrush nightingale* (*Luscinia luscinia*) and *Common nightingale* (*Luscinia megarhynchos*) was ringed near the village of *Libkovice* (*Jičín region*) and 300 *Little gulls* (*Larus minutus*) were observed at the *Hvězda pond* (*Svitavy region*). However, the last pair of *Little owl* (*Athene noctua*) was lost at the village of *Nepolisy* (*Chlumec region*). We suppose that this situation is caused by the death of female during cold winter season. Many species (mainly water and wetland birds) also suffered from the dry weather conditions in 2018.

PODĚKOVÁNÍ

Rádi bychom poděkovali Faunistické komisi ČSO za pomoc při zařazení jí posuzovaných druhů. Dále děkujeme všem pozorovatelům, kteří zadávají svá pozorování do Faunistické databáze České společnosti ornitologické (ČSO 2019).

LITERATURA

- ČSO 2019: *Birds.cz – Pozorování ptáků*. Dostupné na <https://birds.cz/avif/>. Naposledy navštíveno 10. 10. 2019.
- ČMELÍK P. & ŠIMEČEK K. 1998: Vodní ptáci v nivě řeky Moravy po povodni v červenci 1997. *Zpravodaj Jihomoravské pobočky ČSO* 12: 6–25.
- FK ČSO 2019: *Faunistická komise ČSO: Aktuálně posuzováno – rok 2018*. Dostupné na <http://fkcsso.cz/fk/probihajici.html>. Naposledy navštíveno 10. 10. 2019.
- KADAVA L. 2018: Sýčci na Královéhradecku dostali nové budky. *Magazín Avifauna*. Dostupné na <https://avifauna.cz/sycci-na-kralovehradecku-dostali-nove-budky/>. Naposledy navštíveno 17. 10. 2019.
- KADAVA L. 2019: Vysoká agregace čápa černého (*Ciconia nigra*) na Třesickém rybníku na Královéhradecku v roce 2018. *Panurus* 28: 99–100.
- ŠŤASTNÝ K. & HUDEC K. 2016: *Fauna ČR. Ptáci I*. Academia, Praha.
- ŽDÁREK P. 1988: Ptactvo údolní nádrže Rozkoš. *Sborník VČP ČSO* 9: 1–102.